

Augustus 2010

Van een conjuncturele achteruitgang van de arbeidsmarkt naar een heropleving zonder werkgelegenheid?

Samenvatting van de belangrijke punten:

- In mei telde men 470.468 vergoede niet-werkende werkzoekenden¹ (VNWW), wat neerkomt op een stijging met 5.054 eenheden (+1,1%) op maandbasis en op een stijging met 10.695 eenheden (+2,3%) op jaarbasis.
- Hoewel de mannen het meest geleden hebben onder de crisis, lijkt deze tendens zich om te keren.
- Terwijl de achteruitgang van de Europese arbeidsmarkten tot stilstand lijkt te komen en men een scharniermoment bereikt waarop de tendens zich zou kunnen omkeren, blijft de situatie op onze arbeidsmarkt er nog steeds op achteruitgaan.
- De geharmoniseerde werkloosheidscijfers bij jongeren blijven hoog: 23,8% in mei 2010, wat neerkomt op een stijging van 2,4 procentpunten tegenover vorig jaar.
- Volgens de OESO bestaat er voor ons land, net zoals voor andere landen, een groot risico dat een heropleving niet met werkgelegenheid gepaard zal gaan.
- Het aantal vacatures ligt nog steeds te laag voor een duurzame heropleving van de arbeidsmarkt. In vergelijking met het niveau van vóór de crisis (september 2008) is het aantal openstaande posten met 14.159 eenheden (-23%) gedaald.
- Volgens de cijfers van de Enquête naar de Arbeidskrachten voor het eerste trimester van 2010, stijgt de werkgelegenheid in België met 16.000 eenheden (+0,4%) ten opzichte van vorige trimester en met 52.000 eenheden (+1,2%) ten opzichte van vorig jaar.
- De OESO schat het absolute aantal permanente arbeidsplaatsen dat werd gered door de maatregelen inzake deeltijdse werkloosheid in België op 43.317.
- De NBB is van oordeel dat het netto aantal verloren arbeidsplaatsen in 2010 12.900 eenheden zal bedragen en dat de werkgelegenheid pas opnieuw zal stijgen in 2011. Het geharmoniseerde werkloosheidscijfer zou 8,3% moeten bedragen in 2010 en 8,7% in 2011 ondanks een verwachte groei van het BBP met 1,3% in 2010 en met 1,7% in 2011.

Inleiding

Ongeveer 20 maanden na het begin van de crisis in de financiële en bankensector die zich vervolgens heeft uitgebreid naar alle sectoren van de reële economie om dan ten slotte een werkgelegenheids crisis van aanzienlijke omvang te ontketenen, is het nuttig de conjuncturele gevolgen van deze crisis voor de Belgische arbeidsmarkt opnieuw te bestuderen. Deze werkgelegenheids crisis is immers de ergste ooit, want – zoals de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) stelt – het werkloosheidscijfer in de OESO-zone bereikte 8,7% in het eerste trimester van 2010, wat neerkomt op het hoogste cijfer sinds de Tweede Wereldoorlog. De Organisatie denkt ook dat de werkloosheid haar hoogtepunt heeft bereikt, maar dat ze slechts langzaam zal dalen en in 2011 nog op een hoog peil zal blijven. Voor de OESO zou de impact van de recessie voor de zone van de Organisatie vergelijkbaar zijn met de ergste naoorlogse recessie, namelijk de recessie na de eerste oliecrisis van 1973. Laten we dus eens bekijken hoe de situatie België is en zou kunnen zijn.

¹ De VNWW worden gedefinieerd als werkzoekende vergoede werklozen die beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Voor meer info zie Bijlage 1: Definities van de werkzoekenden volgens de verschillende instituties van de Belgische federale regering.

De werkloosheid: van een conjuncturele achteruitgang naar een structurele werkloosheid

In mei is de werkloosheid bij de vrouwen meer gestegen dan de werkloosheid bij de mannen

In de loop van de maand mei 2010 telde men in België gemiddeld 470.468 vergoede niet-werkende werkzoekenden² (VNWW), wat neerkomt op een stijging met 5.054 eenheden (+1,1%) op maandbasis en op een stijging met 10.695 eenheden (+2,3%) op jaarbasis.

Tabel 1 : Aantal V.N.W.W. per gewest en geslacht

	Aantal V.N.-W.W. in mei 2010	Evolutie tegenover april 2010	Evolutie tegenover mei 2009
BELGIË	470.468	1,1%	2,3%
Mannen	243.081	1,0%	3,8%
Vrouwen	227.387	1,2%	0,8%
VLAAMS GEWEST	181.453	1,7%	4,5%
Mannen	94.604	2,1%	5,3%
Vrouwen	86.849	1,2%	3,6%
WAALS GEWEST	208.740	0,8%	-0,5%
Mannen	105.284	0,4%	1,6%
Vrouwen	103.456	1,2%	-2,5%
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	80.275	0,4%	5,1%
Mannen	43.193	0,1%	6,3%
Vrouwen	37.082	0,8%	3,7%

Bron : RVA

Zoals blijkt uit *tabel 1*, verbergen de cijfers voor België grote ongelijkheden voor wat betreft de evolutie van de situatie tussen de gewesten en de geslachten.

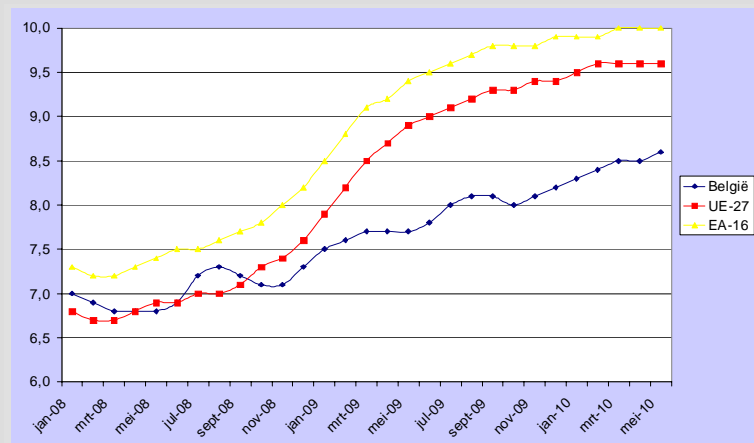
Zoals reeds eerder gezegd, is het omwille van het feit dat de crisis veeleer de sectoren heeft getroffen waarin vooral mannelijke arbeidskrachten actief zijn (bouwnijverheid, industrie, ...) zo dat de mannen het hardst geleden onder de crisis, zoals de evolutie in vergelijking

met de maand mei 2009 aantoont en dit in alle gewesten van het land. De tendens is momenteel omgekeerd (cfr. evolutie in vergelijking met april 2010) in alle gewesten, behalve in Vlaanderen. De crisis heeft de gewesten niet op dezelfde manier getroffen; Vlaanderen heeft vele maanden te maken gehad met een grotere stijging van de werkloosheid dan de andere gewesten. Dit is te wijten aan een hogere werkzaamheidsgraad en het feit dat het aandeel van de industriële sector groter is in Vlaanderen waardoor Vlaanderen gevoeliger is voor de gevolgen van de conjuncturele veranderingen. Deze tendens lijkt sedert enkele maanden echter te vervagen en nu kampt Brussel met de meest ongunstige evolutie op jaarbasis. Het Waals Gewest heeft dan weer zeer goed weerstand geboden aan de crisis.

De werkloosheid blijft stijgen in België, terwijl ze zich stabiliseert in de Unie.

Zoals *grafiek 1*, stelt men vast dat de Belgisch werkloosheid de laatste maanden minder toenam, hoewel het werkloosheidscijfer met 0,1 procentpunt is gestegen en in mei met 8,6% zijn hoogtepunt heeft bereikt. Dit is 0,9 procentpunt meer dan in mei vorig jaar en 1,8 procentpunt meer dan vóór de gevolgen van de economische en financiële crisis op de arbeidsmarkt. Ter herinnering, het geharmoniseerde werkloosheidscijfer bedroeg 6,8% in mei 2008. Dit resultaat is echter bescheiden in het licht van de situatie die zich heeft voorgedaan als gevolg van de recessies van de jaren '80 en '90, toen het werkloosheidscijfer van België een hoogtepunt bereikte 11% in 1983-1984 en 10% in 1994-1996. Bovendien heeft België, zoals voordien gezegd, zeer goed weerstand geboden in de eerste fase van de crisis in vergelijking met andere Europese landen. Toch is het zo dat, hoewel de situatie op onze arbeidsmarkt blijft achteruitgaan, de achteruitgang van de Europese arbeidsmarkt tot stilstand lijkt te komen en dat we een

Grafiek 1 : Geharmoniseerd werkloosheidsgraad

Bron : Eurostat

² De VNWW worden gedefinieerd als werkzoekende vergoede werklozen die beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Voor meer info zie Bijlage 1: Definities van werkzoekenden volgens de verscheidene instellingen van de Belgische federale regering.

scharniermoment hebben bereikt, waarop de tendens zou kunnen omkeren. Terwijl de Europese arbeidsmarkt zich vanaf midden vorig jaar stabiliseert, kampt België in dezelfde periode met een achteruitgang van zijn werkloosheidscijfer. Deze situatie kan deels te wijten zijn aan een vertraagd effect dat wordt veroorzaakt door een weinig flexibele arbeidsmarkt.

De terugval van de productiviteit dreigt te leiden tot een heropleving zonder werkgelegenheid

Er zal zich tevens een ander uitgesteld effect voordoen op de Belgische arbeidsmarkt dat op zijn minst even belangrijk is: de huidige economische heropleving van ons land wordt niet omgezet in een creatie van arbeidsplaatsen die voldoende groot is om de gevolgen uit te wisselen van de ergste financiële en economische wereldcrisis op de arbeidsmarkt van de laatste vijftig jaar. Zoals de OESO³ immers aangeeft, hebben de ondernemingen tijdens de crisis, wanneer de daling van het aantal bestellingen zich liet gevoelen, werknemers ontslagen, maar hebben ze tevens werknemers behouden om geen nieuwe te moeten aanwerven, zodra het ergste van de crisis achter de rug zou zijn. Dit heeft geleid tot een daling van de productiviteit van de arbeidskrachten. Nu de heropleving een feit is, zullen de ondernemingen eerst zorgen voor de groei van de productiviteit van hun arbeidskrachten, vooraleer ze nieuwe werknemers in dienst nemen. Het risico van een groei zonder werkgelegenheid is dus ten minste in een eerste fase reëel, des te meer daar ons land massaal gebruik heeft gemaakt van de maatregelen inzake tijdelijke werkloosheid die het behoud van de arbeidskrachten binnen de ondernemingen nog in de hand hebben gewerkt. Bovendien kan men zich afvragen welke impact de onvermijdelijke bezuinigingsmaatregelen die de volgende regering zal moeten doorvoeren naar aanleiding van de problemen inzake overheidsschulden waarmee de landen van de eurozone te kampen hebben, zullen hebben op de werkgelegenheid tijdens deze eerste fase.

Een situatie die nog steeds moeilijk is voor de jongeren

De facto blijven velen personen (werklozen, jonge gediplomeerden, buitenlanders, ...) gedurende lange tijd uitgesloten van de arbeidsmarkt; dit verhoogt het risico dat de stijging van de conjuncturele werkloosheid

Tabel 2 : Aantal V.N.W.W. per gewest en per leeftijdsgroep

	Aantal V.N.- W.W. in mei 2010	Evolutie tegenover april 2010	Evolutie tegenover mei 2009
BELGIE	470.468	1,2%	2,3%
Minder dan 25 jaar	64.574	4,3%	-0,6%
Van 25 tot 49 jaar	281.398	0,5%	1,2%
50 jaar en ouder	124.496	1,4%	6,7%
VLAAMS GEWEST	181.453	1,7%	4,5%
Minder dan 25 jaar	22.984	4,3%	1,5%
Van 25 tot 49 jaar	103.151	1,3%	4,2%
50 jaar en ouder	55.318	1,3%	6,3%
WAALS GEWEST	208.740	1,2%	-0,5%
Minder dan 25 jaar	33.491	5,0%	-2,9%
Van 25 tot 49 jaar	122.798	-0,2%	-2,5%
50 jaar en ouder	52.451	2,1%	6,4%
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	80.275	0,4%	5,1%
Minder dan 25 jaar	8.099	1,1%	3,6%
Van 25 tot 49 jaar	55.449	0,5%	4,2%
50 jaar en ouder	16.727	-0,1%	8,9%

Bron : RVA

leidt tot een structurele werkloosheid. Vooral het gebrek aan mogelijkheden voor de meest kansarme groepen vormt een probleem, want zij worden blootgesteld aan het risico de band met de arbeidsmarkt te verliezen en op die manier het structurele deel van de werkloosheid dat reeds duidelijk bestaat in België, in de hand te werken. Vooral de werkloosheid onder de jongeren blijft een probleem voor onze arbeidsmarkt, daar de geharmoniseerde werkloosheidscijfers voor deze groep op een hoog peil blijven. Hoewel dit percentage zeer licht gedaald is in mei en 23,8% bedroeg, ligt het nog steeds 2,4 procentpunten hoger dan in de maand mei van vorig jaar. Deze resultaten worden bevestigd door de administratieve gegevens die afkomstig zijn van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), zoals tabel 2 aantoont. In alle gewesten

van het land zijn het de VNWW jonger dan 25 jaar die het snelst in aantal toenemen, terwijl hun situatie reeds ongunstig was vóór de crisis.

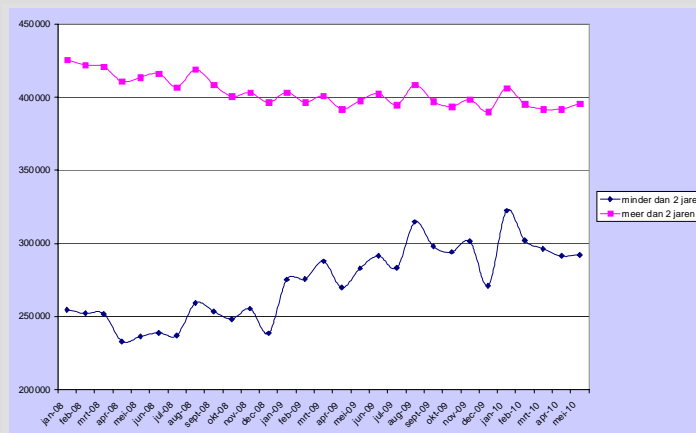
Als men de evolutie bekijkt van het aantal begunstigen van een wachtuitkering, stelt men vast dat de situatie over heel België stabiel is: een stijging met 3.664 eenheden (+ 3,49%) op maandbasis en met 1.065 eenheden (+ 1%) op jaarbasis. Vlaanderen heeft te kampen met de grootste stijging van aantal begunstigen van een wachtuitkering: plus 1.502 eenheden (+6,53%) op maandbasis en plus 1.989 eenheden (+8,84%) op jaarbasis. Wallonië tekende op jaarbasis een daling met 1.578 eenheden op (-2,32%) en Brussel een stijging met 654 eenheden (+3,89%).

³ OESO (2010), *Perspectives de l'emploi de l'OCDE : Sortir de la crise de l'emploi*, Edition de l'OCDE, Paris.

Er zijn niet voldoende werkaanbiedingen beschikbaar voor een duurzame heropleving op de arbeidsmarkt.

Zoals grafiek 2 aantoont, blijft de huidige achteruitgang op onze arbeidsmarkt op dit moment conjunctureel. Het aantal werklozen dat sinds meer dan twee jaar een uitkering ontvangt, daalt voortdurend, terwijl het aantal personen dat sedert minder dan twee jaar werkloos is, stijgt. Zoals de OESO aangeeft, moet, om te vermijden dat de conjuncturele werkloosheid die zich heeft voorgedaan tijdens de crisis mettertijd een structurele werkloosheid wordt zoals bij de vorige werkgelegenheids crisissen, het beschikbare aantal vacante plaatsen aanzienlijk stijgen om de banen te vervangen die zijn verloren gegaan tijdens de crisis, maar ook om banen te creëren voor de meest kansarme groepen die meer bepaald bestaan uit jongeren zonder ervaring.

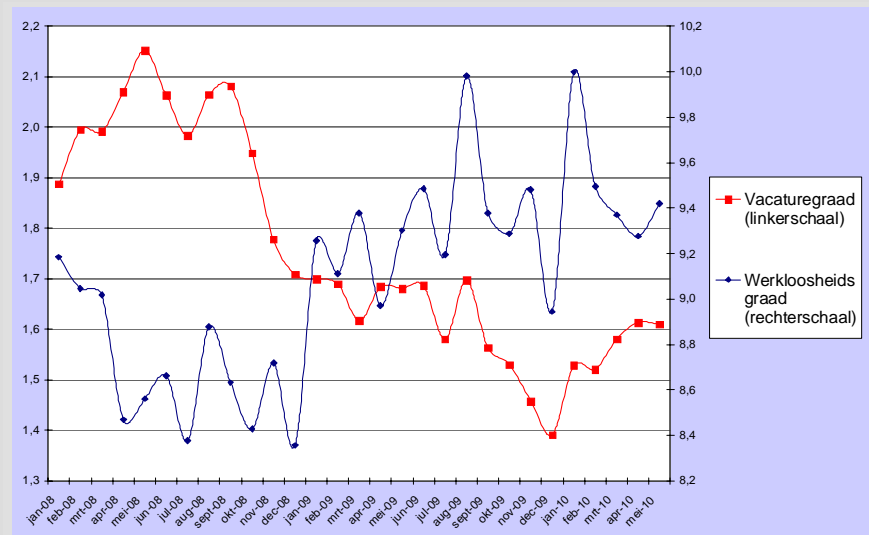
Grafiek 2 : Aantal weerlozer per werkloosheidsduur

Bron : RVA

Zoals grafiek 3 echter aantoont, blijft het aantal vacante plaatsen relatief laag. Wanneer men dit vergelijkt met het niveau van vóór de crisis (september 2008) is het aantal vacante plaatsen gedaald met 14.159 eenheden (-23%). Het aantal vacant gebleven plaatsen dat werd opgetekend in de gewestelijke plaatsingsdiensten, bedroeg eind mei 2010 41.081 voor Vlaanderen, 6.611 voor Wallonië en 3.566 voor Brussel. De kloof tussen vraag en aanbod inzake werk wordt wellicht veroorzaakt doordat de kwalificaties van de werkzoekenden niet overeenstemmen met het werk, maar ook door de loonhandicap waarmee België in vergelijking met onze burens te maken heeft. Het aantal uren werk dat wordt gepresteerd door uitzendkrachten stijgt elke maand sinds oktober 2009, wat goed nieuws is, voor zover de uitzendsector een goede indicator is voor de onmiddellijke noden van de werkgevers inzake arbeidskrachten.

Grafiek 3 : Administratieve vacaturegraad en administratieve werkloosheidsgraad

Bronnen : VDAB, FOREM, Actiris, RVA, NBB, ADSEI
Berekeningen : FOD WASO

teerd door uitzendkrachten stijgt elke maand sinds oktober 2009, wat goed nieuws is, voor zover de uitzendsector een goede indicator is voor de onmiddellijke noden van de werkgevers inzake arbeidskrachten.

En de werkgelegenheid boekt vooruitgang in het eerste trimester van 2010 ...

De werkgelegenheidscijfers voor het eerste trimester van 2010, volgens de resultaten van de Enquête naar de arbeidskrachten van de ADSEI⁴ die zijn opgenomen in *tabel 3*, tonen aan dat de werkgelegenheid in België een vooruitgang heeft geboekt met 16.000 eenheden (+0,4%) in vergelijking met vorig trimester en met 52.000 eenheden (+1,2%)⁵ in vergelijking met hetzelfde trimester van het jaar voordien. Het zijn vooral de vrouwen de 50-plussers die bijdragen tot deze vooruitgang.

Tabel 3 : Aantal werkende personen naar geslacht, leeftijdsgroep en Gewest en arbeidsstelsel (eerste kwartaal 2010)

	Aantal werkende personen 1 ^{ste} kwartaal 2010	% evolutie ten opzichte van het 4de kwartaal 2009	% evolutie ten opzichte van het 1 ^{ste} kwartaal 2009
Totaal	4.470.000	0,4%	1,2%
Geslacht			
Mannen	2.435.000	-0,4%	0,0%
Vrouwen	2.035.000	1,3%	2,6%
Leeftijdsgroep			
15-24 jaar	312.000	-7,7%	-2,9%
25-49 jaar	3.056.000	0,3%	-0,4%
50 jaar en +	1.102.000	3,0%	7,1%
Gewest			
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	414.000	1,8%	2,8%
Vlaams Gewest	2.747.000	-0,5%	1,7%
Waals Gewest	1.309.000	1,8%	-0,4%
Soort contract (enkel loontrekkenden)			
Voltdijs	2.814.000	2,3%	0,6%
Deeltijs	1.006.000	-1,1%	6,8%

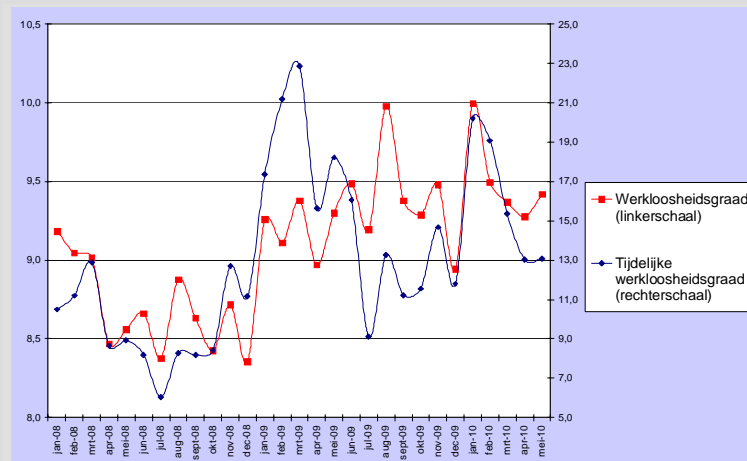
Bron : FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

De gelijktijdige stijging van de werkloosheid en de werkgelegenheid is mogelijk door de stijging van het aantal actieve personen in ons land. Zo bedraagt de activiteitsgraad⁶ 66,8% in het eerste trimester van 2010, hetzij een stijging met 1,2 procentpunt tegenover vorig trimester en met 1,4 procentpunt tegenover het jaar voordien. Het zijn daarentegen eens te meer de jongeren die het meest te lijden hebben onder de situatie : het aantal jongeren tussen 15 en 24 jaar met een baan is met 7,7% gedaald tegenover vorig trimester en met 2,9% tegenover het jaar voordien.

De tijdelijke werkloosheid en de anticrisismaatregelen hebben ertoe bijgedragen dat 43.317 banen werden gevrijwaard.

Er werd in grote mate een beroep gedaan op de tijdelijke werkloosheid tijdens de crisis

Grafiek 4 : Tijdelijke werkloosheidsgraad en werkloosheidsgraad (niet seizoensgezuiverde)

Bron : RVA, NBB, ADSEI, RSZ
Berekeningen : FOD WASO

Zoals *grafiek 4* aantoont, werd in ons land in zeer grote mate een beroep gedaan op de tijdelijke werkloosheid. Op het moment waarop de crisis het hardst toesloeg, in maart 2009, bereikte de tijdelijke werkloosheidsgraad⁷ haar hoogtepunt met meer dan 23%. Het gaat hier om de "klassieke" tijdelijke werkloosheid waarop uitsluitend de arbeiders een beroep mogen doen; deze maatregel bestond reeds vóór de crisis en werd aangevuld met drie crisismaatregelen waarvan twee werden beheerd door de RVA en één door de RSZ. Op deze maatregelen werd echter veel minder een beroep gedaan. Ter vergelijking: in de maand maart 2010 was het luik RVA van de anticrisismaatregelen op 8.546 personen van toepassing, het crisistijdskrediet op 2.012 personen en de crisischorsingen op 6.534 personen, terwijl de "klassieke" tijdelijke werkloosheid van toepassing was op 215.467

⁴ Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

⁵ De werkgelegenheid is echter met 25.200 eenheden gedaald (-0,6%) in 2009 tegenover 2008 op basis van het jaargemiddelde.

⁶ De activiteitsgraad wordt gedefinieerd als het aantal tewerkgestelde actieve personen en niet-tewerkgestelde actieve personen (werklozen) op het aantal personen op beroepsleeftijd.

⁷ De tijdelijke werkloosheidsgraad wordt berekend door het gemiddeld aantal arbeiders in de tijdelijke werkloosheid te delen door het totaal aantal loontrekkende arbeiders gedurende dezelfde periode in België.

personen. Ter herinnering, de bovengenoemde anticrisismaatregelen werden verlengd tot 30 september 2010.

De maatregelen inzake tijdelijke werkloosheid hebben er volgens de OESO toe bijgedragen dat tijdens de recessie 2008-2009 43.317 permanente arbeidsplaatsen gevrijwaard bleven.

De OESO heeft onlangs een evaluatie uitgevoerd van het aantal permanente arbeidsplaatsen die de anticrisismaatregelen, de tijdelijke werkloosheid en de anticrisismaatregelen hielpen vrijwaren tijdens de recessie 2008-09. Om dit te doen, heeft de Organisatie een econometrisch⁸ model opgemaakt dat de mogelijkheid biedt de impact van de systemen voor de vergoeding van de deeltijdse werkloosheid op de aanpassingen van de arbeidsmarkt tijdens de recente fase van de vertraging van de activiteit, beter te identificeren. Uit deze analyse blijkt duidelijk dat de maatregelen inzake tijdelijke werkloosheid hebben bijgedragen tot de vrijwaring van permanente arbeidsplaatsen tijdens de recessie van 2008-2009. De organisatie is van mening dat het Belgisch systeem voor de vergoeding van de tijdelijke werkloosheid in verhouding en in vergelijking met alle landen van de OESO-zone de grootste impact heeft gehad op de permanente werkgelegenheid tijdens de recessie. De OESO schat dat de terugval van de permanente werkgelegenheid tussen het begin van de crisis en het einde van het derde trimester van 2009 1,3% lager ligt dan het percentage dat zou zijn opgetekend zonder het systeem voor de vergoeding van de tijdelijke werkloosheid. Deze schatting is echter gebaseerd op de impliciete veronderstelling dat de tijdelijke werkloosheid uitsluitend wordt toegepast om de crisis te bekampen, zoals dit het geval is in de meeste landen. België vormt hierop evenwel een uitzondering, want ons land paste dit systeem reeds in grote mate toe vóór de crisis. De impact van de maatregelen op de werkgelegenheid zou dus aanzienlijk overschat kunnen zijn.

Voor België schat de Organisatie het absolute aantal banen dat werd gered door de maatregelen inzake deeltijdse werkloosheid op 43.317.

Economische situatie en voorspellingen van de Nationale Bank van België.

Er wordt in 2010 en 2011 een groei van het BBP verwacht .....

In een economische publicatie van juni 2010 stelde de Nationale Bank van België (NBB) voorspellingen voor 2010 voor in een context van de economische heropleving die is begonnen in de loop van het derde trimester van 2009 en zich vervolgens aan een bescheiden tempo heeft voortgezet (het BBP is gestegen met 0,7% in het derde trimester van 2009, met 0,3% in het laatste trimester van 2009 en met 0,1% in het eerste trimester van 2010). In totaal bedroeg de terugval van het BBP met 3% in 2009 iets minder dan deze van de eurozone en er wordt van uitgegaan dat de groei dit jaar (2010) en volgend jaar duurzamer moet zijn. Volgens de voorspellingen zou de groei 1,3% en 1,7% moeten bereiken in 2010 en 2011; deze groei zou moeten worden ondersteund door de buitenlandse vraag, terwijl de consumptie en later de investeringen van de ondernemingen en de gezinnen de groei zouden moeten dragen.

... maar zonder gevolgen op de arbeidsmarkt !

In deze economische context heeft de Belgische arbeidsmarkt blijk gegeven van veerkracht zoals we hebben gezegd in het stuk over de werkloosheid en dit in het licht van de ernst van de economische recessie. Volgens de NBB waren het banenverlies en de toename van de werkloosheid beperkt door de massale toepassing van maatregelen inzake deeltijdse werkloosheid, zoals hierboven gezegd. Een grote terugval van de productiviteit van de ondernemingen was eveneens een schokdemper voor de gevolgen van de crisis op de arbeidsmarkt, maar hoewel deze factoren lijken terug te plooiën tot een "normaal" niveau, zou het banenverlies volgens de NBB nog aanhouden in 2010. Na een terugval met 38.500 eenheden⁹ in de loop van het jaar 2009 wordt het netto banenverlies geschat op 12.900 eenheden voor het jaar 2010, vooraleer de werkgelegenheid terug vooruitgang zal boeken in 2011. Het werkloosheidscijfer zal van 7,0% in 2008 en 7,9% in 2009 stijgen tot 8,3% dit jaar (2010) en 8,7% in 2011. Deze voorspellingen weerspiegelen tegelijk de duik van de productiviteit van de arbeid in ons land naar aanleiding van de zwakke economische activiteit en de voortdurende stijging van de arbeidskosten per uur (de unitaire loonkosten in de privésector zijn met 4,9% gestegen in 2009 !) Door de cyclische heropleving die begint op het vlak van de productiviteit van de arbeid, zouden de arbeidskosten stabiel moeten blijven in 2010 en slechts met 0,8% stijgen in 2011.

⁸ OCDE (2010), *Perspectives de l'emploi de l'OCDE: Sortir de la crise de l'emploi*, pp. 70-82, Edition de l'OCDE, Paris.

⁹ De cijfers inzake werkgelegenheid die werden verstrekt door de NBB, zijn afkomstig van de nationale rekeningen, administratieve gegevens die verschillen van de gegevens die afkomstig zijn van de Enquête naar de Arbeidskrachten. Het is dus normaal dat het cijfer dat hier wordt aangehaald, verschilt van het cijfer op pagina 5 onder de titel «En de werkgelegenheid boekt vooruitgang in het eerste trimester van 2010...».

Bijlage 1: Definities van de werkzoekenden volgens de verschillende instituties van de Belgische federale regering (mei 2010).

